

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1559/21-E

Název	Základní škola a Mateřská škola Tuněchody, okres Chrudim
Sídlo	537 01 Tuněchody 4
E-mail	jana.slavikova@skolatunechody.cz
IČ	75015455
Identifikátor	600090361
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Slavíková
Zřizovatel	obec Tuněchody
Místo inspekční činnosti	537 01 Tuněchody 4
Termín inspekční činnosti	4. až 6. 1. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní, předškolní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Tuněchody, okres Chrudim (dále škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny.

Základní škola je málotřídní s pěti ročníky prvního stupně. V době inspekční činnosti bylo zapsáno 30 žáků, nově od letošního školního roku ve třech třídách (byly dvě). Spojeny jsou první s druhým a třetí s pátým ročníkem, čtvrtý je vyučován samostatně. Ve škole nejsou evidováni žádní žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzdělávání je vedeno podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola základ života*.

Předškolní vzdělávání probíhá v jedné věkově smíšené třídě podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *Hrajeme si od jara do zimy*. V době inspekční činnosti bylo zapsáno 23 dětí, z toho pět dětí v posledním ročníku před nástupem do školy základní a jedno dítě mladší tří let.

Zájmové vzdělávání je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Do jednoho oddělení školní družiny bylo přihlášeno 24 účastníků. Její činnost probíhá v ranních i odpoledních hodinách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka převzala vedení školy od září 2020, splňuje předpoklady dané právními předpisy. Postupně realizuje koncepci rozvoje školy, která vychází z reálných podmínek, v souladu se zásadami vzdělávání a záměry zřizovatele. Důraz klade na každodenní osobní kontakt se zaměstnanci, osvědčila se jí „otevřená ředitelna“. Pravidelně realizuje hospitační činnost, zejména u nové začínající učitelky v základní škole, které poskytuje mentoring a nabízí náhledy do svých hodin. Sledováním kvality vzdělávacího procesu a běžného chodu mateřské školy byla pověřena vedoucí učitelka. Má stanovený vlastní roční plán a provádí hodnotící činnosti, které vedou k postupnému zkvalitňování podmínek vzdělávání. Jednání pedagogické rady probíhají v úvodních částech společně s účastí pedagogů základní i mateřské školy, což podporuje vzájemnou informovanost i spolupráci v předškolním a základním vzdělávání.

Pedagogický sbor základní školy je z převážné části kvalifikovaný, jedna z vyučujících si doplňuje vzdělání studiem na vysoké škole. Několik hodin vyučují dva externí pracovníci s částečným úvazkem (anglický jazyk, informatika, tělesná výchova). Vzdělávání v mateřské škole zajišťují dvě odborně způsobilé učitelky s plnými úvazky. Nastavení služeb jejich souběžného působení ve třídě pokrývá dobu pobytu venku, ojedinele však již překrývání v čase hlavního vzdělávacího bloku. Školní asistentka s úvazkem 0,5 střídavě vypomáhá ve škole základní a mateřské. Stabilní personální podpora by přispěla nejen k zohledňování potřeb dětí, ale podpořila by i využívání různorodých forem výuky.

Další vzdělávání učitelek v základní i mateřské škole bylo z důvodu distanční výuky v minulém školním roce realizováno ve snížené míře. V letošním školním roce je zaměřeno především na oblast čtenářské gramotnosti, splnění kvalifikace a dalších kvalifikačních předpokladů (prevence sociálně patologických jevů). Vzdělávání je realizováno s ohledem na finanční možnosti školy, pedagogové si mohou každoročně vybrat i jeden seminář podle svých zájmů.

Všechny součásti školy sídlí v jedné budově ve středu obce. Základní škola má k dispozici první a druhé patro, školní družině dobře slouží vybavená prostorná samostatná učebna. Přízemí užívá mateřská škola a velmi stísněná školní jídelna. Omezené prostorové podmínky třídy mateřské školy umožňují převážně individuální činnosti dětí, ve snížené míře též skupinové. Toto je dáno také větším množstvím pomůcek, včetně tělovýchovných, a hraček ve třídě. Vhodným řešením pro další herní i pohybové aktivity se nabízí pravidelné stohování lehátek v místnosti ložnice. Ve všech prostorách školy dominuje bohatá výzdoba (výrobky dětí, žáků i učitelek), ve třídách základní školy je často zaměřena na podporu názorné výuky.

Obecní knihovna je umístěná přímo ve škole a často slouží žákům i učitelům. Na budovu školy navazuje udržovaná zahrada s novými herními prvky, které jsou využívány k rozvoji pohybových dovedností dětí mateřské školy. Pro pohybovou relaxaci žáků o velkých přestávkách a odpoledne pro činnost školní družiny je určena přední část zahrady, jejíž vybavení je zatím minimální.

Prostorové a materiální podmínky se daří každoročně zlepšovat. Zřízení další učebny včetně nového nábytku umožnilo vzdělávání dalšího ročníku samostatně. Vznik odborné učebny anglického jazyka ve školní knihovně přispívá k možnostem dělení hodin cizího jazyka. Zlepšilo se také zabezpečení školy kamerovým systémem a parkování u školy.

Stravování dětí, žáků a zaměstnanců zabezpečuje vlastní školní jídelna, která poskytuje čerstvou a pestrá stravu. Škola je zapojena v projektech podporujících zdravé stravovací návyky *Ovoce a zelenina do škol* a *Mléko školám*. Děti v mateřské škole měly od časného rána k dispozici nabídku ovoce a zeleniny i pitný režim zajištěný během celého dne. Podporu zdraví posilují kurzy plavání poskytované dětem i žákům bez finanční spoluúčasti zákonných zástupců.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované hodiny v základní škole byly většinou promyšlené, metody a formy výuky převážně podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. V úvodních částech učitelky často zařazovaly vhodnou věkově přiměřenou motivační složku s možností zapojení a vlastního vyjádření zážitků a zkušeností žáků, často v komunitním kruhu na koberci. Zařazené metody ve většině hodin umožňovaly aktivity mimo lavice. V části hodin měly učitelky připravené další úkoly pro rychlejší žáky, nadaní měli možnost plnění náročnějších úloh. Zájem o předmět učitelky občas podporovaly zařazováním praktických situací, zajímavostmi s využitím znalostí žáků. Žáky průběžně podněcovaly k úspěšnému splnění úlohy, podporovaly je k dosažení cíle. V některých hodinách žáci řešili složitější úlohy, dotvářeli příběhy podle daných náznaků, pracovali s myšlenkovými mapami. Vzájemná komunikace vyučujících se žáky byla vždy přátelská, pozitivní, vstřícná. Pro zlepšení pozornosti žáků byly pravidelně zařazovány krátké relaxační pohybové chvilky. Hodiny byly většinou uzavřeny pochvalou žáků, někdy učitelky shrnuly její obsah, avšak pouze výjimečně se zapojením žáků. Pravidelnou součástí výuky bylo smysluplné sebehodnocení žáků jednotlivých činností, jiné formy hodnocení (vzájemné, formativní) byly uplatněny spíše ojediněle. Většina hodin byla podložena množstvím názorného materiálu a didaktických pomůcek. Minimálně však byla do výuky zapojena digitální technika.

Plánování v mateřské škole vychází z témat, která zahrnují všechny oblasti vzdělávání. Systematičtější vyhodnocování naplňování očekávaných výstupů by zvýšilo možnosti záměrného působení na úrovni třídy i jednotlivců.

Vzdělávací nabídka ranních her byla zčásti tematicky zaměřená. Časté je zejména zařazování výtvarných a pracovních aktivit, které u dětí podporují tvořivost, vlastní fantazii, správné pracovní postupy i návyky. Převažující spontánní činnosti rozvíjely jemnou motoriku, představivost, spolupráci i přirozenou komunikaci. S ohledem na uspořádání třídy měly děti jen velmi omezenou možnost vytvářet prostorové stavby, pokračovat v jejich rozšiřování a rozvíjet své volní úsilí. Hromadné řízené aktivity vycházely ze zkušeností dětí a zvyšovaly jejich povědomí o širším přírodním prostředí. Reálné pomůcky i kladení otázek učitelkou prodlužovaly soustředěnost dětí, přispívaly k jejich zaujetí a společné komunikaci. Četně zařazované pracovní listy jsou využívány k rozvoji grafomotoriky, poznávání a matematické představivosti. Předškolní vzdělávání však upřednostňuje učení činnostní,

prožitkové a problémové založené na aktivní účasti dítěte, včetně využívání různých forem (např. skupinové, kooperativní). Při pravidelném zařazování tělovýchovných chvil učitelky dbaly na pravidla bezpečnosti, vhodně zařazovaly aktivity s doprovodem písní a říkadel, kterými děti motivovaly. K dynamickému pohybu, rozvoji lokomočních dovedností, fyzické zdatnosti i poznávání skutečného přírodního prostředí je využíván pobyt dětí na zahradě a v okolí školy.

Ve vztazích mezi dětmi navzájem i mezi dětmi a dospělými panovala vzájemná důvěra. Vstřícný a podporující styl práce učitelek navozoval příjemnou atmosféru. Hodnocení směrem k jednotlivcům mělo motivační charakter, k sebereflexi a vzájemnému hodnocení děti neměly vytvořeny příležitosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V základní škole je nastaven systém ověřování znalostí žáků vlastními evaluačními nástroji. Podle potřeby učitelky zadávají prověrky, testy, diktáty či pětiminutovky. Žáky obvykle klasifikují a známku doplňují slovním komentářem. Ve sledovaných hodinách byli žáci hodnoceni zejména slovně, převážně motivačně pozitivně. Pravidelně jednou týdně podle aktuálního zjištění osvojení učiva žáky probíhá jejich doučování (v době inspekční činnosti bylo doučováno šest žáků). Ve školním roce 2020/2021 všech 29 žáků prospělo, z toho počtu 21 s vyznamenáním, nebyla udělena žádná snížená známka z chování. Za obě pololetí žáci zameškali v průměru 43 hodin, všechny byly omluvené.

Problematikou prevence rizikového chování žáků a výchovným poradenstvím je pověřena jedna z vyučujících základní školy. Témata prevence a bezpečnosti dětí a žáků jsou přirozenou součástí vzdělávacího procesu. Škola přiměřenou formou poučuje děti a žáky o bezpečnosti při běžné činnosti i při akcích mimo školu.

Zákonní zástupci žáků jsou o výsledcích vzdělávání informováni průběžně. Hodnocení žáků a organizační informace jsou poskytovány při třídních schůzkách, přičemž společně probíhá úvodní v měsíci září, kde jsou rodiče seznámeni zejména s organizací školního roku. Při dalších ve čtvrtletích se osvědčily tzv. *triády* za účasti žáka a rodiče. Učitelky zapisují průběžně také slovní hodnocení a pochvaly. Častá je komunikace telefonická, podle potřeby zákonní zástupci využívají konzultační hodiny. Zpětnou vazbou o spokojenosti se školou byly dotazníky, kde rodiče se mohli vyjádřit ke vzdělávání i chodu školy.

Školním rokem prolínají různé aktivity vhodně podporující realizaci školního vzdělávacího programu - plavecký výcvik, školní výlety a exkurze (*Den Země*, cyklovýlety, besedy s hasiči, policisty, cestovateli). Zájem žáků je o kroužek zobcové flétny. Čtenářství žáků vhodně posilují návštěvy knihovny s besedami o knihách, rozvoj slovní zásoby a pozitivní vztah k četbě posiluje zařazování čtenářských děl do výuky.

Věkově smíšená třída mateřské školy přirozeně přispívá k prohlubování sociálních kompetencí. Děti mezi sebou i s dospělými komunikovaly bez zábrán, většinou dodržovaly základní pravidla společenského chování a nastavená pravidla jednání. Při spontánních činnostech spolupracovaly, domlouvaly se. Přiměřeně věku a individuálním možnostem uměly vést rozhovor, sdělovat myšlenky, formulovat otázky i odpovědi, reprodukovaly krátké texty, říkanky a písničky. Svými reakcemi prokázaly odpovídající poznatky o okolním prostředí, chápaly časové pojmy, ve snížené míře uplatňovaly myšlenkové operace a řešily praktické logické úlohy. Zvládaly základní pohybové dovednosti, orientaci v prostoru, vědomě napodobily pohyb podle vzoru. Velmi dobře ovládaly práci s výtvarnými pomůckami a materiálem, dodržovaly pracovní postupy. Většina starších dětí měla

upevněno správné držení tužky, ovládaly koordinaci ruky a oka, přiměřeně se soustředily na činnost. Při jídle uplatňovaly hygienické a společenské návyky.

O vzdělávacích pokrocích dětí vedou učitelky průběžné záznamy, které zachycují vývoj dítěte v jednotlivých oblastech. Jejich záměrné využívání k tzv. individualizaci je zatím realizováno jen ojediněle. V oblasti jazykových dovedností jsou nepravidelně uskutečňovány společné preventivní logopedické aktivity, na speciální péči jsou rodičům doporučovány služby odborníků. Častější a systematictější působení učitelek je žádoucí.

Dětem v posledním roce před vstupem do školy je průběžně věnována podpora (pracovní listy, procvičování grafomotoriky) směřující k plynulému přechodu k základnímu vzdělávání. Také úzká spolupráce se základní školou (program *Těšíme se do školy*), vzájemné návštěvy, sdílení zkušeností a společné akce propojují návaznost vzdělávání.

Pro rodiče a veřejnost děti i žáci s pedagogy připravují různé akce, podzimní a jarní tematické výstavy, populární jsou sezónní stezky s putováním po okolí obce. Sounáležitost s obcí a úzkou spoluprací s rodiči dokládají četné společné aktivity, při kterých děti a žáci prezentují výsledky své práce (např. *Rozsvěcení stromečku, Drakiáda*). Vstřícný je přístup zřizovatele, který školu výrazně podporuje.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti došlo ke změně na pozici ředitelky školy,
- průběžně dochází ke zlepšování materiálního a prostorového prostředí školy, nově byla vybavena zahrada mateřské školy,
- došlo ke zvýšení počtu tříd a ročníků v základní škole.

Silné stránky

- Podnětné prostředí, pozitivní klima procesu vzdělávání, podporující přístup pedagogů v mateřské i základní škole,
- pravidelné zařazování sebehodnocení žáků v hodinách,
- podpora čtenářské gramotnosti, zařazování čtenářských dílen do výuky, využívání obecní knihovny ve škole,
- časté zařazování pohybově relaxačních chvil ve výuce, trávení velkých přestávek venku na školní zahradě,
- provázaná spolupráce základní a mateřské školy podporují návaznost vzdělávání,
- tvořivá atmosféra vzdělávání v mateřské škole, využívání různorodého výtvarného materiálu i náčiní, účinná podpora samostatnosti a rozvoje pracovních dovedností dětí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Sebehodnocení dětí, vzájemné hodnocení dětí a žáků a uplatňování dalších technik ze strany pedagogů k získání účelné zpětné vazby bylo uplatňováno spíše výjimečně,
- pro naplňování cílů vzdělávání v mateřské škole jsou méně často zařazovány různorodé formy práce a aktivizující výukové metody.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vytvářet vhodné příležitosti k dovednosti sebereflexe, vrstevnickému a formativnímu hodnocení, využívat k tomu různé formy a techniky,
- zařazovat různé formy práce, více využívat aktivizační metody k podpoře spolupráce, rozvoji komunikativních dovedností, problémovému učení atd.,
- uplatňovat častěji ve výuce digitální techniku,
- věnovat více času ukončování vyučovacích hodin se shrnutím učiva a zpětnou vazbou od žáků,
- plánovat další vzdělávání pedagogů, podporovat a vytvářet podmínky pro sdílení zkušeností s jinými školami,
- hledat možnosti personálního posílení v mateřské škole v době řízených dopoledních aktivit,
- uspořádat prostory v mateřské škole tak, aby mohly být využívány pro pohybové a jiné činnosti dětí v mateřské škole.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 2. 12. 2021
2. Školní matrika, školní rok 2021/2022
3. Výjimka z nejvyššího počtu dětí ve třídách mateřské školy ze dne 15. 12. 2021
4. Výjimka z nejnižšího počtu žáků v základní škole ze dne 31. 8. 2021
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola základ života* s aktualizací od 25. 8. 2020
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *Hrajeme si od jara do zimy* s aktualizací od 1. 9. 2021
7. Školní vzdělávací program pro školní družinu s účinností od 1. 9. 2021
8. Školní řád základní školy s účinností od 1. 9. 2021
9. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2021
10. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2020
11. Vnitřní řád školní jídelny s účinností od 1. 9. 2021
12. Zápisy z pedagogických rad, školní roky 2020/2021, 2021/2022
13. Rozvrh hodin 1. – 5. ročníku, školní rok 2021/2022
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2021/2022

15. Plán DVPP, školní rok 2021/2022
16. Třídní knihy, školní rok 2021/2022
17. Přehled výchovně vzdělávací práce, školní rok 2021/2022
18. Zápisní listky, školní rok 2021/2022
19. Rozhodnutí o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání, školní rok 2021/2022
20. Přehled docházky, školní rok 2021/2022
21. Záznamové listy individuálního rozvoje dětí, školní roky 2020/2021 a 2021/2022
22. Rozpis přímé pedagogické činnosti ve školním roce 2021/2022
23. Minimální preventivní program pro školní rok 2021/2022
24. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021
25. Hodnoticí zpráva mateřské školy za období 2017 - 2021
26. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-288/15-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	PaedDr. Marta Hunalová v. r.
Mgr. Jana Dvořáková, školní inspektorka	Mgr. Jana Dvořáková v. r.
Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice	Bc. Lenka Kalinová v. r.

V Pardubicích 26. 1. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Slavíková, ředitelka školy	Mgr. Jana Slavíková v. r.
--------------------------------------	---------------------------

V Tuněchodech 31. 1. 2022